

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา	2531301 : ชุมชนศึกษากับการพัฒนา
2. จำนวนหน่วยกิต	3 หน่วยกิต (2-2-5)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	อาจารย์วิไลลักษณ์ พรหมเสน ประธานสาขา อาจารย์ปวีณา งามประภาสุม อาจารย์ผู้สอน
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ 2 / ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
8. สถานที่เรียน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	2555

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <ol style="list-style-type: none">
1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถดำเนินงานชุมชนศึกษา วิเคราะห์ชุมชน และเขียนรายงานได้
3. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและสามารถเขียนโครงการการพัฒนาได้
<p>2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับชุมชนและวิธีการศึกษาชุมชน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลักการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงาน การจัดทำโครงการและการวางแผน การติดตามและการประเมินผล</p>

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

<p>1. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ความหมาย ความจำเป็น ประโยชน์ กิจกรรม เครื่องมือและขั้นตอนของกระบวนการศึกษาชุมชนและกระบวนการพัฒนาชุมชน การลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน ศักยภาพและปัญหาของชุมชน การจัดการข้อมูล การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบกระบวนการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมกับชุมชน</p>			
<p>2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยายและฝึกปฏิบัติ 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษา	มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง 21 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

	เฉพาะราย		
3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านชั่วโมงโฮมรูม - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม
1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีจรรยาบรรณต่อการเรียนการสอน การทำรายงาน การสอบ มีความซื่อสัตย์ในการสอบ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต - มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม - มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้ง - เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ - เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม - สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ การประยุกต์เนื้อหาวิชากับการใช้ชีวิตประจำวัน - มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
1.2 วิธีการสอน <ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการนำเนื้อหาวิชาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน - อภิปรายกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น - มอบหมายงาน

<ul style="list-style-type: none"> - ลงพื้นที่ศึกษาชุมชน
<p>1.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน การมีส่วนร่วมในการเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้ และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>2. ความรู้</p>
<p>2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>มีความรู้ในเรื่องของความเป็นมาเกี่ยวกับชุมชน วิธีการศึกษาชุมชน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลักการวิเคราะห์ ข้อมูล การเขียนรายงาน การจัดทำโครงการและการวางแผน การติดตามและการประเมินผล</p>
<p>2.2 วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย ลงพื้นที่เพื่อการทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาวิชา รวมถึงการยกตัวอย่าง และมอบหมายให้ค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปและนำเสนอในชั้นเรียน การศึกษาโดยยกตัวอย่างประกอบและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>2.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาวิชา นำเสนอรายงานในชั้นเรียน - การมีส่วนร่วมในการเรียนและนอกชั้นเรียน เช่น การตอบคำถาม การเสนอความคิดเห็น
<p>3. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการจำและการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อความเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อเพิ่มทักษะกระบวนการวิเคราะห์</p>
<p>3.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมอบหมายให้นักศึกษาทำรายงาน และนำเสนอรายงาน - อภิปรายกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น - บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน - ลงพื้นที่ฝึกปฏิบัติโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเขียนข้อมูลชุมชน และฝึกใช้เครื่องมือศึกษาชุมชน เพื่อเพิ่มทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เป็นการสอนที่เน้นหนักในเรื่องของทักษะปฏิบัติ

<p>3.3 วิธีการประเมินผล</p> <p>ทดสอบย่อย สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีความเข้าใจ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ชุมชน สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดในการประยุกต์ใช้เนื้อหาวิชา</p>
<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>4.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์ สังเคราะห์สถานการณ์หรือกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล เน้นกระบวนการกลุ่ม - การนำเสนอรายงาน
<p>4.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยการทดสอบย่อย - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลและจัดการข้อมูล - พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การสรุปความ การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรอกตัวอย่างประกอบ - พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม
<p>5.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website และทำรายงาน โดยมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
<p>5.3 วิธีการประเมินผล</p>

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
1	ชี้แจงเนื้อหา วัตถุประสงค์ และ ข้อตกลงร่วมกันในการเรียนการสอน	3	การแนะนำตัว การ กำหนดข้อตกลงร่วมในการเรียนการสอนและ เกณฑ์การให้คะแนน	อ.ปวีณา งามประภัสสม
2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนและ ความเป็นชุมชน	3	บรรยาย แลกเปลี่ยน ชักถาม ยกตัวอย่าง ประกอบ	อ.ปวีณา งามประภัสสม

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
3	ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและการวิธีการศึกษาชุมชน	3	บรรยาย แลกเปลี่ยน ชักถาม ยกตัวอย่าง ประกอบ และ ทำ แบบฝึกหัด	อ.ปวีณา งามประภาส
4	ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและวิธีการศึกษาชุมชน (ต่อ)	3	บรรยาย แลกเปลี่ยน ชักถาม ยกตัวอย่าง ประกอบ และ ทำ แบบฝึกหัด	อ.ปวีณา งามประภาส
5	ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือศึกษาชุมชน และ โครงสร้างอำนาจภายในชุมชน	3	บรรยาย แลกเปลี่ยน ชักถาม ยกตัวอย่าง ประกอบ	อ.ปวีณา งามประภาส
6	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล	3	บรรยาย รวมถึงการอภิปรายร่วมกันในห้องเรียน และฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน	อ.ปวีณา งามประภาส
7	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)	3	บรรยาย รวมถึงการอภิปรายร่วมกันในห้องเรียน และฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน	อ.ปวีณา งามประภาส
8	สอบกลางภาค	3	สอบกลางภาคบทที่ 1-5	อ.ปวีณา งามประภาส
9	ความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงาน	3	บรรยายและเปิดโอกาสให้ ชักถาม	อ.ปวีณา งามประภาส
10	ศึกษาข้อมูลชุมชน	3	ลงพื้นที่ศึกษาชุมชนและนำเสนอเป็นรายกลุ่ม	อ.ปวีณา งามประภาส
11	ศึกษาข้อมูลชุมชน	3	ลงพื้นที่ศึกษาชุมชนและนำเสนอเป็นรายกลุ่ม	อ.ปวีณา งามประภาส
12	ศึกษาข้อมูลชุมชน	3	ลงพื้นที่ศึกษาชุมชนและนำเสนอเป็นรายกลุ่ม	อ.ปวีณา งามประภาส

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
13	ศึกษาข้อมูลชุมชน	3	ลงพื้นที่ศึกษาชุมชนและนำเสนอเป็นรายกลุ่ม	อ.ปวีณา งามประภาส
14	ศึกษาข้อมูลชุมชน	3	ลงพื้นที่ศึกษาชุมชนและนำเสนอเป็นรายกลุ่ม	อ.ปวีณา งามประภาส
15	ทบทวนบทเรียน	3	บรรยาย วิเคราะห์ร่วมกันในห้องเรียน	อ.ปวีณา งามประภาส
16	สอบปลายภาค			

2 แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1	1.1, 2.3, 3.3	สอบกลางภาค	8	20%
		สอบปลายภาค	16	20%
2	1.1-1.3, 2.1, 2.3	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	50%
3	1.1-1.3, 2.3, 3.1-3.3	การเข้าชั้นเรียนและการมีส่วนร่วม	ตลอดภาคการศึกษา	10%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก
2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ ไม่มี
3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่น google.com

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
<p>2. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลการประเมินการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>3. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบ และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p>

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก 5 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์